

2025. GADA DARBĪBAS PĀRSKATS

1. 2025. gadā realizētā sociālā darbība.
2. Radošo personu atbalsta pasākumu programma.
3. 2025. gadā realizētie radošie projekti.
4. Sadarbība ar Starptautiskās teātra kritiķu asociācijas Latvijas nodaļu.
5. Kultūrpolitiskā darbība.
6. 2025. gadā veiktā saimnieciskā darbība.
7. Darbības programma un tās īstenošanas plāns 2026. gadam.

2025. GADĀ LTDS:

Valdes sēdes	5	10. februārī, 10. martā, 12. maijā, 15. septembrī, 20. oktobrī
Pārstāvju sapulces	2	10. martā, 20. oktobrī
Jauni fiziskie biedri	3	Reinis Suhanovs, Monika Korpa, Matīss Gricmanis
Jauni juridiskie biedri	2	Daugavpils teātris, Latvijas Nacionālā opera un balets

2025. GADĀ REALIZĒTĀ SOCIĀLĀ DARBĪBA:

Jau gadiem ilgi LTDS rūpējas par saviem vecbiedriem, kuri ir apmēram puse no visu biedru skaita (aptuveni 300 cilvēku ir pensionāri). Organizējam apmaksātus radošus braucienus uz dažādām Latvijas kultūrvēsturiskām vietām, ar Latvijas profesionālo teātru atsaucību sarūpējam bezmaksas teātra izrāžu un ģenerālmēģinājumu apmeklējumus, organizējam vecmeistaru ikmēneša tikšanās reizes.

LTDS savu iespēju robežās gan materiāli, gan morāli, gan ar dažādu pasākumu organizēšanu, palīdz māksliniekiem, kuri savu mūžu ir veltījuši Latvijas teātra mākslai. LTDS īpaši rūpējas par vientuļajiem un maznodrošinātajiem māksliniekiem, lai vecmeistari nepaliktu vieni un izietu sabiedrībā.

2008. gadā, pēc LTDS un Latvijas Profesionālo aktieru apvienības iniciatīvas, tika dibināts “Latvijas Teātru radošo personību atbalsta fonds” (tagad fonds “Rampa A”), kas meklē risinājumus un piesaista finanšu līdzekļus (ziedojumu veidā), lai palīdzētu vecmeistariem un sociāli mazaizsargātajiem skatuves māksliniekiem.

Kopš 2025. gada 17. februāra fonda “Rampa A” valdes priekšsēdētājas pienākumus pilda Latvijas Nacionālā teātra aktrise Daiga Gaismiņa. Fonda valdes sastāvā – aktieris Egils Melbārdis un LTDS pārstāve Māra Dzene.

LTDS biedru naudas tiek izlietas tikai biedru vajadzībām. Konkursa kārtībā savu iespēju robežās finansiāli atbalstām biedru radošās pilnveides braucienus, dalību meistarklasēs vai konferencēs. Ja kāds biedrs vēršas LTDS ar lūgumu sniegt viņam finansiālu sociālo palīdzību, tad LTDS valde tikpat kā vienmēr atbalsta šādus lūgumus. LTDS grāmatvede biedriem sniedz konsultācijas par nodokļu jautājumiem, palīdz sagatavot VID Gada ienākumu deklarācijas u.c.

2025. gada 15. augustā 40 LTDS seniori devās radošā braucienā uz Rankas muižu, Ķelmēnu maizes ceptuvi un Jaunpiebalgas baznīcu.

2025. gada laikā LTDS vecmeistariem sniegta iespēja noskatīties 30 dažādas izrādes (ģenerālmēģinājumus, mazāk izpirktas izrādes) Latvijas Nacionālajā teātrī, Dailes teātrī, Valmieras teātrī, Jaunajā Rīgas teātrī, Dirty Deal Teatro, Ģertrūdes ielas teātrī, Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātrī, Latvijas Nacionālajā operā un baletā, t.sk. Liepājas un Valmieras teātru viesizrādes Tabakas fabrikā, Rīgā.

LTDS senioriem bija iespēja aizbraukt uz Valmieras teātri un noskatīties izrādes “Burvju kalns” ģenerālmēģinājumu 10. aprīlī. Transportu nodrošināja un apmaksāja LTDS.

18. maijā LTDS atbalstīja Latvijas Profesionālās Baleta asociācijas lūgumu nodrošināt 45 cilvēkiem, kuri ir arī LTDS biedri, transportu radošam braucienam uz Tartu Vanemuines teātri.

2025. gadā tika noorganizētas septiņas LTDS vecbiedru tikšanās E.Smiļģa Teātra muzeja telpās. Šeit notika vēsturiski pirmie saieti jau pirms 60 gadiem, kad biedrību vadīja Lilita Bērziņa. Tagad šajos saietos pulcējas vecbiedri, kuri paši izteikuši vēlēšanos tikties vismaz reizi mēnesī, kā arī tiek apzināti un piesaistīti tie vecmeistari,

kuri palikuši vientuļi un reti iziet sabiedrībā. Tie ir bijušie Operetes, Operas kora, Baleta, Jaunatnes teātra, LTV, Dailes, Nacionālā un M.Čehova Rīgas Krievu teātra mākslinieki. Katrā tikšanās reizē apsveicam jubilārus. Rezultātā uzlabojas mākslinieku garastāvoklis, pašsajūta un piederības sajūta teātra organizācijai un Latvijas sabiedrībai. 2025. gadā, sākot ar marta mēnesi, izņemot vasaras mēnešus, notika LTDS Vecmeistaru valdes (8 cilvēku sastāvā) tikšanās LTDS telpās E.Smiļģa ielā 37, Rīgā. Tas nepieciešams, lai apzinātu tos vecbiedrus, kuriem patiešām nepieciešama palīdzība, kaut vai morāla. LTDS vecmeistaru valdē pašreiz ir Gundega Apsīte (bijusī LTDS darbiniece) – LTDS vecmeistaru koordinatore, Ausma Ozoliņa, Biruta Ceplīte, Dailonis Rudovics, Anta Krūmiņa, Astra Krēsliņa, Indulis Laškops un Maija Dance. Viņi katrs apzina savu grupiņu. Piemēram, Anta Krūmiņa apzina bijušā Jaunatnes teātra māksliniekus, Maija Dance – Latvijas Televīzijā kādreiz strādājušos. Tādā veidā mēs uzzinām, kā jūtas mūsu biedri, kuri vairs nestrādā nevienā no teātriem un LTDS pietuvinātām organizācijām. Tad arī izlemjam, kurš šajā mēnesī apciemos daļu mūsu vecbiedrus, kuri vairs nevar iziet no mājas.

2025. gadā notika vairākas LTDS Pārstāvju sapulces, beidzamā no tām 20. oktobrī, kurā tika aizsākta diskusija par LTDS struktūrvienību stiprināšanu 2026. gadā ar mērķi tuvināt skatuves mākslas dažādu profesiju pārstāvjus, lai kopā definētu profesijas un nozares problēmas un rastu risinājumu. 2026. gadā plānots organizēt dažādu struktūrvienību savstarpējās tikšanās.

2025. gada 3. decembrī Latvijas Nacionālās operas un baleta Beletāžas zālē notika Latvijas Teātra Zelta fonda dalībnieku godināšanas pasākums, kuru organizē Latvijas Teātra darbinieku savienība (LTDS).

Teātra Zelta fonds tika izveidots 2007. gadā, kad LTDS priekšsēdētāja bija Lolita Cauka, lai tiktu godināti mākslinieki, kuri devuši īpašu ieguldījumu skatuves mākslai. Šī programma tika veidota, lai morāli stiprinātu mūsu mīļos vecmeistaros, lai varētu viņiem pateikt PALDIES.

Līdz 2025. gadam Latvijas Teātra Zelta fondā bija 27 skatuves mākslinieki: Uldis Dumpis, Ņina Ņeznamova, Māra Zemdega, Solveiga Raja, Silvija Bitere, Vija Blūzma, Jānis Dreiblat, Olga Dreģe, Juris Strenga, Lidija Pupure, Ilze Vazdika, Lolita Cauka, Anta Krūmiņa, Astra Baumannē, Ģirts Jakovļevs, Aina Karele, Varis Brasla, Astra Krēsliņa, Sarmīte Jakse-Graudiņa, Aina Matīsa, Līgita Dēvica, Skaidrīte Putniņa, Rihards Rudāks, Anda Albuže, Marina Janaus, Līga Liepiņa, Inta Tirole.

2025. gada godināšanas pasākumā Teātra Zelta fonds uzņēma vēl septiņus skatuves māksliniekus:

- Latvijas baleta solisti, Skolu jaunatnes Dziesmu un deju svētku goda virsvadītāju Janīnu Nurku,
- Valmieras teātra un Dailes teātra aktrisi Veltu Līviju Straumi,
- Latvijas Nacionālā teātra aktieri Zigurdu Neimani,
- Režisori Māru Ķimeli,
- Rēzeknes Tautas teātra režisori Māru Zaļaiskalns,
- Latvijas Nacionālā teātra ilggadējo literārās daļas vadītāju Ritu Melnaci,
- Baleta solisti, pedagoģi, gleznotāju Marutu Grosbergu-Tauberi.

LTDS valdes priekšsēdētājs Ojārs Rubenis pasākumā jaunajiem dalībniekiem pasniedza Māra Šustiņa darinātās apzeltītās Goda zīmes.

Pēc svinīgās ceremonijas Zelta fonda dalībnieki noskatījās operu “Salome” (rež. A.Hermanis).

RADOŠO PERSONU ATBALSTA PASĀKUMA PROGRAMMA

No 2018. gada 1. februāra var iesniegt pieteikumus Latvijas Radošo savienību padomes un Valsts kultūrkapitāla fonda “Radošo personu atbalsta pasākumu programmā”. Atbalsts profesionālām radošajām personām pieejams īslaicīgas ienākumu neesamības gadījumos, tostarp pārejošas darba nespējas laikā, un pensijas vecumā – ārstniecības un komunālo maksājumu daļējai segšanai. Profesionāla radošā persona atbalsta programmas kontekstā ir autors vai izpildītājs, kurš rada vai ar savu izpildījumu interpretē mākslas darbus arhitektūrā, dizainā, teātrī, vizuālajā mākslā, dejā, literatūrā un kinematogrāfijā, un zinātniskajā jaunradē attiecīgajās radošajās jomās.

2022. gada 23. jūnijā Saeima veica grozījumus “Radošo personu statusa un profesionālo radošo organizāciju likumā”. Līdz ar likuma grozījumu stāšanos spēkā, 2022. gada 29. jūnijā tika veiktas atbilstošas izmaiņas Valsts kultūrkapitāla fonda “Radošo personu atbalsta programmas” nolikumā. Programma nosaka sekojošus atbalsta (stipendiju) veidus:

1) radošajām personām, kuras piedzīvojušas dīkstāvi vai kurām iestājusies pārejoša darbnespēja (īslaicīga ienākumu neesamība);

2) sadzīves apstākļu nodrošināšanai radošajām personām, kuras saņem pensiju vai ir sasniegušas vecuma pensijas piešķiršanai likumā noteikto vecumu (pensionāriem);

3) pašnodarbinātajām personām, kurām ir radošās personas statuss un kuru valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts gadā ir mazāk par 12 Ministru kabineta noteiktajām minimālajām mēneša darba algām (īslaicīga darba nespēja).

LTDS ir Latvijas Radošo savienību padomes biedrs, līdz ar to visiem LTDS biedriem automātiski tiek piešķirts Radošas personas statuss. Pirms stipendijas piešķiršanas, Latvijas Radošo savienību padome regulāri pieprasa LTDS izziņas, kas apliecina biedra statusu savienībā.

2025. gadā Latvijas Radošo savienību padomē iesniegumus “Radošo personu atbalsta programmā” iesniedza 55 LTDS biedri, un kopā no šīs programmas 2025. gadā materiāli tika palīdzēti 55 LTDS biedriem par summu 88 378,00 eiro.

2025. GADĀ REALIZĒTIE RADOŠIE PROJEKTI:

- **32. GADA BALVA TEĀTRĪ “SPĒLMAŅU NAKTS”**

2025. gada 18. jūnijā LTDS rīkoja preses konferenci, kurā tika nosaukti 2024./2025. gada sezonas Gada balvas teātrī „Spēlmaņu nakts” pretendenti 17 nominācijās. Pasākumu vadīja LTDS valdes priekšsēdētājs Ojārs Rubenis, klātesot teātru, žūrijas komisijas un preses pārstāvjiem.

2024./2025. gada sezonā žūrijas komisija astoņu nozares profesionāļu sastāvā noskatījās vairāk nekā 100 jauniestudējumus Latvijas profesionālajos teātros.

2024./2025. gada sezonā “Spēlmaņu nakts” žūrijas komisijā strādā: Henrieta Verhoustinska (žūrijas komisijas priekšsēdētāja; teātra kritiķe un “Latvijas Televīzijas” kultūras žurnāliste), Ingrīda Vilkārse (žūrijas komisijas priekšsēdētājas vietniece; teātra kritiķe un zinātniece), Guna Zeltiņa (teātra zinātniece un kritiķe), Zane Radzobe (teātra kritiķe un zinātniece), Ieva Rodiņa (teātra kritiķe, zinātniece, elektroniskā teātra žurnāla Kroders.lv galvenā redaktore), Ilze Kļaviņa (teātra kritiķe un teātra pētniece), Sandra Krastiņa (māksliniece), Herberts Laukšteins (režisors, aktieris un projektu vadītājs).

32. “Spēlmaņu nakts” apbalvošanas ceremonija notiks 2025. gada 23. novembrī Dailes teātrī. Ceremonijas radošā komanda: režisore Matīss Kaža, scenārija autors Matīss Budovskis, scenogrāfe un kostīmu māksliniece Ieva Kauliņa, gaismu mākslinieks Nikss Cīpruss, muzikālā vadītāja Spāre Vītola, videomāksliniece Kristina Rezviha,

horeogrāfe Jana Jacuka, videoklipu režisors un montāžas režisors Matīss Kaža, producete Ilona Matvejeva.

Apbalvošanas ceremonijā balvas pasniedza 17 kategorijās, tiks pasniegtas divas balvas par mūža ieguldījumu skatuves mākslā, bērnu un jauniešu žūrijas balva, LMT eksporta balva, trīs skatītāju simpātijas balvas un Starptautiskās teātra kritiķu grupas atzinības balva.

Ceremonija sasniedza 97 000 lielu auditoriju (televīzija, radio, internets), izkonkurējot citas Latvijā veidotās un rādītās balvu ceremonijas.

60 % no “Spēlmaņu nakts” projekta finansējuma konkursa kārtībā piešķir Kultūras ministrija, otra puse LTDS jānodrošina pašiem, piesaistot atbalstītājus.

Saite “Spēlmaņu nakts” sadaļai LTDS mājaslapā: [SPĒLMAŅU NAKTS](#)

- “SPĒLMAŅU NAKTS” NOMINĒTO IZRĀŽU SKATE STARPTAUTISKAI TEĀTRA KRITIĶU GRUPAI

2025. gada novembra sākumā LTDS rīkoja “Spēlmaņu nakts” balvām nominēto izrāžu skati ar starptautiskās kritiķu žūrijas piedalīšanos, kuri šajā laikā viesojas Latvijā.

Skates programmā piecu dienu laikā tika piedāvātas vairāk nekā 10 izrādes (iespēju robežās nodrošinot izrāžu teksta tulkojumu angļu valodā titru, sinhronā tulkojuma vai satura kopsavilkumu veidā), pēc skates tiek organizēta ārvalstu teātra kritiķu grupas diskusija angļu valodā.

2025. gadā “Spēlmaņu nakts” starptautiskajā kritiķu grupā piedalījās Anneli Saro /Anneli Saro/, teātra zinātniece, Tartu universitāte (Igaunija), Vaidis Jauniškis /Vaidas Jauniškis/, teātra kritiķis (Lietuva), Raluka Radulesku /Raluca Radulescu/, teātra kritiķe, žurnāliste (Rumānija), Dans Henriksons /Dan Henriksson/, režisors, Klockriketeatern (Somija), Braiss Līzs /Bryce Lease/, teātra zinātnieks, dramaturgs, žurnāla Contemporary Theatre Review līdzredaktors (Lielbritānija), Savass Patsalidiss /Savas Patsalidis/, Starptautiskās teātra kritiķu asociācijas AICT/IATC žurnāla Critical Stages galvenais redaktors (Grieķija).

Pēdējos gados “Spēlmaņu nakts” apbalvošanas ceremonijā tiek nosaukta starptautiskās žūrijas atzinība izrādei vai individuālam māksliniekam.

- TEĀTRA DIENAS IZCILĪBAS BALVAS 2025

2025. gada 2. jūnijā, latviešu teātra dzimšanas dienā, Latvijas Kultūras akadēmijas Eduarda Smiļģa Teātra muzejā pasniedza Teātra dienas Izcilības balvas, ko ik gadu rīko Latvijas Teātra darbinieku savienība. Balvas mērķis ir izcelt skatuves mākslas profesionāļus, kuru veikums aizvadīto sezonu vai ilgākā laika periodā vērtējams kā nozīmīgs un izcils (režisors, teātra pētnieks, aktrise, aktieris, skatuves mākslas pedagogs, baleta izpildītājmākslinieks, bērnu un jauniešu teātra izrāžu veidotājs un attīstītājs).

2025. gada sākumā LTDS aicināja Latvijas profesionālos teātrus, Latvijas Nacionālo operu un baletu, teātra kritiķus, Latvijas Profesionālo baleta asociāciju, Latvijas Kultūras akadēmiju, E.Smiļģa Teātra muzeju izvirzīt pretendētus balvām. 2025. gada marta LTDS valdes sēdē valdes locekļi izvērtēja pieteikumus un balsoja, kuras personības virzīt balvām. 2025. gadā nodibināta un pasniegta Veras Singajevskas balva skatuves mākslas profesionālei/-im par nozīmīgu ieguldījumu bērnu un jauniešu teātra mākslas attīstībā un/vai jaunākās paaudzes auditorijai domāto izrāžu veidošanā.

2025. gada 27. martā, Starptautiskajā teātra dienā, LTDS paziņoja 2025. gada Lilitas Bērziņas, Harija Liepiņa, Eduarda Smiļģa, Helēnas Tangijevas-Birznieces, Jēkaba Dubura un Veras Singajevskas balvu saņēmējus.

Teātra dienas Izcilības balvu pasniegšana ir LTDS iedibināta tradīcija, kas skatuves māksliniekiem un pedagogiem ir īpaši nozīmīgs notikums un atšķiras no Gada balvas teātrī “Spēlmaņu nakts” ar sirsnīgu un neformālāku atmosfēru.

Informācija par 2025. gada balvu saņēmējiem: [TEĀTRA DIENAS IZCILĪBAS BALVU SAŅĒMĒJI 2025](#)

2025. gada otrajā pusē LTDS valdes sēdē nolemts, ka, sākot no 2026. gada, pasniegs septīto Teātra dienas Izcilības balvu – Andra Freiberga balvu scenogrāfijā. Tās mērķis ir stiprināt scenogrāfijas profesijas nozīmi skatuves mākslā.

- SARUNU CIKLS “TEĀTRA GARŠA”

2025. gadā ar Valsts kultūrkapitāla fonda un Latvijas Sabiedriskā medija (pirmo gadu) finansiālu atbalstu LTDS turpināja veidot skatuves mākslas vecmeistaru un jaunākās paaudzes mākslinieku sarunu ciklu “Teātra garša”. Šis projekts veido nosacītu tiltu

starp teātra paaudzēm, kurām savstarpējā saikne ir zudusi dēļ laika straujā ritējuma. Lielākā daļa vecmeistaru teātros vairs nestrādā, bet daļa jauno skatuves mākslinieku par viņiem neko nezina. “Teātra garša” dod iespēju šīm paaudzēm satikties, sarunāties, mācīties, iedvesmoties vienam no otra, apmainīties domām par kopīgo mīlestību pret teātra mākslu un pasaules redzējumu. Bet mums - pārējiem - šīs sarunas dod iespēju mēģināt sajust, kas tad īsti ir teātra garša, jo, sarunājoties dažādām teātra paaudzēm, izgaismojas tēmas, par kurām intervijās nemaz netiek jautāts.

Jau vairākus gadus projekts vasarās raidījuma formātā tiek rādīts LTV1. Raidījumu reitings ir ļoti labs, vienu raidījumu vidēji noskatījās aptuveni 38 000 skatītāji. Skatītākās 2025. gada epizodes bija ar aktieru Gundara Āboliņa un Ievas Esteres Barkānes piedalīšanos (51 450 liela auditorija) un ar Kaspara Pūces un Santas Didžus piedalīšanos (46 294 liela auditorija).

Saite raidījumu apkopojumam vietnē Replay.lv: [TEĀTRA GARŠA epizodes](#)

- NOZARES PORTĀLA VEIDOŠANA UN UZTURĒŠANA

LTDS ar pašu resursiem uztur biedrības, “Spēlmaņu nakts”, Latvijas teātra izrāžu skates starptautiskajiem kolēģiem oficiālā mājaslapa un nozares jaunumu mājaslapu: [LTDS mājaslapa](#). Tā kalpo kā biedrības organizēto radošo projektu informatīvā platforma un biedru uzskaites vietne, kurā sadarbībā ar Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūtu tiek papildināti biedru apraksti.

- LATVIJAS TEĀTRA IZRĀŽU SKATE 2025

Ar Latvijas Republikas Kultūras ministrijas deleģējumu no 2023. līdz 2025. gadam LTDS īsteno starptautiskās sadarbības veicināšanas pasākumus teātra jomā.

Tā ietver ikgadēju Latvijas teātru izrāžu SKATI, kas tiek rīkota, lai sniegtu iespēju iepazīties ar Latvijas teātri ārvalstu skatuves mākslas profesionāļiem; regulāru ārvalstu teātra profesionāļu informēšanu par Latvijas teātra jaunumiem, kā arī vietējo profesionāļu apmācību un informēšanu par teātri ārvalstīs.

2025. gadā SKATE notika no 5. līdz 9. novembrim. Skatē tika iekļautas un izrādītas 20 izrādes, pārstāvot dažādus Latvijas teātrus un producentu apvienības, un to apmeklēja vairāk nekā 60 ārvalstu teātra profesionāļi.

Notiek regulāra informācijas apmaiņa un saziņa ar ārvalstu teātra profesionāļiem (e-pastos, Facebook kontā, personīgi), lai sniegtu aktuālo informāciju par Latvijas teātra aktualitātēm. Divas reizes gadā tiek izsūtīta ziņu lapa ar Latvijas teātra aktualitātēm vēstkopas abonentiem.

Informācija par 2025. gada Latvijas teātra izrāžu SKATI angļu valodā: [SKATE programma 2025](#)

- BALTIJAS DRĀMAS “THINK TANK VOL. 3”

2025. gada oktobra sākumā Viļņā norisinājās par ikgadēju tradīciju kļuvušais Baltijas drāmas “Think Tank Vol. 3”, kas pulcēja 25 dramaturģijā iesaistītus profesionāļus no Baltijas valstīm un Somijas. Ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu LTDS šajā reizē pārstāvēja valdes locekle Anna Sīle un Latvijas delegācija.

Tā mērķis ir nodrošināt līdz šim nebijušas iespējas Latvijas dramaturģijas un dramaturgu prezentācijai starptautiskai auditorijai, jo īpaši – Ziemeļvalstu un Baltijas valstu kolēģiem, kā arī kalpos par būtisku tīklošanās un kontaktu dibināšanas un nostiprināšanas platformu un cels dramaturgu profesionālo kapacitāti.

Publikācija: [THINK TANK VOL.3](#)

- DALĪBA GĒTEBORGAS GRĀMATU TIRGŪ 2025

Ar Kultūras ministrijas un Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu pirmo reizi Latvijas dramaturgu delegācija piedalījās vienā no Eiropas nozīmīgākajiem grāmatu gadatirgiem – Gēteborgas grāmatu tirgū – ar latviešu jaunākās dramaturģijas izlasi, kas speciāli tulkota un izdota angļu valodā. Gēteborgas grāmatu tirgus norisinājās Zviedrijas pilsētā Gēteborgā no 25. līdz 28. septembrim. Šogad viena no Gēteborgas grāmatu tirgus fokusa tēmām bija Drāma. Tā uzsvēra dramaturģijas un teātra vietu sabiedrībā gan globālā, gan vietējā mērogā.

Latviešu dramaturgu lugas līdz šim gandrīz nav tulkotas svešvalodās. Lai veicinātu latviešu laikmetīgās dramaturģijas pieejamību ārvalstu teātru profesionāļiem, LTDS speciāli Gēteborgas grāmatu tirgus Drāmas programmai izveidoja piecu latviešu dramaturgu lugu izlasi, iztulkotu angļu valodā – “Five plays from Latvian theatre”.

Par lugu krājumu: [FIVE PLAYS FROM LATVIAN THEATRE](#)

- DALĪBA AVIŅONAS LAIKMETĪGĀS SKATUVES MĀKSLAS FESTIVĀLĀ

2025. gada jūlijā Francijas dienvidu pilsētā Aviņonā norisinās skatuves mākslas festivāls, kas ir viens no nozīmīgākajiem laikmetīgās mākslas pasākumiem Eiropā, pulcējot simtiem mākslas ekspertu no visas pasaules. Šogad LTDS pārstāvēja starptautiskās Latvijas teātru skates kuratore Jevgeņija Šermeņeva.

Festivālu veido divas galvenās daļas: “Festival IN” un “Festival OFF”. Festivālā “IN” ir atlasītas prestižas izrādes, savukārt “OFF” festivāls ir dinamiska, atvērta platforma neatkarīgiem māksliniekiem, kas demonstrē savus darbus dažādās netradicionālās vietās visā pilsētā. Šī divējādība veicina dinamisku kultūras apmaiņu, padarot Aviņonu par māksliniecisko inovāciju un dialoga centru.

LTDS, īstenojot Kultūras ministrijas deleģējumu Latvijas teātra starptautisko sakaru veicināšanai, bija saņēmusi ielūgumu no Aviņonas “OFF” festivāla jauno skatuves mākslu profesionāļu dalībai īpašā profesionālās pilnveides programmā WYPPAM – Pasaules jauno skatuves mākslu profesionāļu tikšanās.

- IZRĀŽU TITRU PĀRRAIDES SISTĒMA “TEĀTRA TITRI”

LTDS arī 2025. gadā turpina uzturēt teātra titru pārraides sistēmu “Teātra titri”, ko ar VKKF atbalstu izveidoja 2020. gadā. LTDS bez maksas nodrošina ikgadējās teātra zāļu licences atjauninājumus visiem profesionālajiem teātriem, veic tehniskos uzlabojumus vai pasūta jaunas licences, kā arī sniedz konsultācijas par sistēmas lietošanu. Titru pārraides sistēma ar papildinājumu telefona aplikācijā veicina kultūras pakalpojumu (teātra mākslas) satura pieejamību sabiedrībai, paplašina auditoriju un vairo starptautisko atpazīstamību.

2025. gadā Latvijas Kultūras akadēmija vērsās LTDS ar lūgumu nodrošināt trīs jaunu licenču izveidošanu Tabakas Fabrikas un Zirgu pasta zālēm.

- CITI RADOŠI SOCIĀLI PASĀKUMI

a) 2025. gada 7. septembrī Tartu, Igaunijā, festivāla “Draama 2025” ietvaros, LTDS sadarbībā ar Latvijas Profesionālo aktieru apvienību rīkoja pirmās futbola sacīkstes starp Igaunijas, Latvijas, Lietuvas un Somijas teātru komandām.

Latviešu komandā startēja A.Aizkalns (kapteinis, VT), A.Apinis (VT), R.Beķeris (LT), R.Bīviņš (VT), N.Cipruss (brīvmākslinieks, vārtsargs), A.Dzene (brīvmāksliniece), K.Kārklīšs (LT), M.Liepiņš (DT), K.K.Ozols (VT), S.Runge (VT), T.Veličko (DT).

25 grādu karstumā Tamme stadionā latvieši piedzīvoja smagu zaudējumu Igaunijas teātra ļaudīm (0:5). Karstuma dēļ puslaika garums tika samazināts līdz 20 minūtēm, bet tomēr zaudējums arī Somijas komandai 1:2, vārtus Latvijai guva Rolands Beķeris. Izšķirošajā spēlē starp Lietuvas un Latvijas komandām vārti netika gūti, pēdējās metienos ar Rolanda Beķera un Aigara Apiņa gūtajiem vārtiem Latvijas teātra ļaudis beidzot svinēja uzvaru ar 2:1 un ierindojās trešajā vietā.

Par labāko spēlētāju Latvijas komandā tika atzīts Sandis Runge. Paldies par veltīto laiku, emocijām atdevi, degsmi, labo noskaņojumu visai komandai, jo īpaši visas komandas organizatoram, komandas kapteinim Akselam Aizkalnam.

b) 2025. gada 9. jūnijā Latvijas Nacionālā opera un balets (LNOB) sadarbībā ar Starptautisko Šaha federāciju, Latvijas Šaha Federāciju un LTDS rīkoja vienas dienas Latvijas teātru komandu un individuālo dalībnieku šaha turnīru, kas notika LNOB telpās.

c) 2025. gada 4. aprīlī radošs biedru (40 personas) brauciens uz Klaipēdas Drāmas teātri, lai redzētu Elmāra Seņkova izrādi “Kalendārs mani sauc”.

LTDS uzdevums bija līdzdalība nolikuma izstrādāšanā un komunikācija ar teātriem par komandu veidošanu un turnīra popularizēšanu savu biedru vidū. Turnīra mērķis bija noskaidrot labāko Latvijas teātru darbinieku spēlētāju un labākās trīs teātru komandas šahā 2025. gadā. Turnīrs notiks, kā saliedēšanās pasākums.

SADARBĪBA AR STARPTAUTISKĀS TEĀTRA KRITIĶU ASOCIĀCIJAS LATVIJAS NODALU

2025. gadā turpinājās LTDS sadarbība ar Starptautisko Teātra kritiķu asociāciju AICT/IATC, attīstot vairākus sadarbības virzienus. LTDS kritiķu sekcija veido Latvijas AICT/IATC nodaļu. Viens no sadarbības virzieniem ir regulāra publikāciju veidošana par Latvijas teātri starptautiski indeksētajam asociācijas tiešsaistes žurnālam “Critical Stages” (2024. gadā varējām lepoties ar veseliem diviem rakstiem – teātra kritiķes un zinātnieces Kitijas Balcares rakstu par Kristīnes Brīniņas dokumentāro teātri jūnijā un teātra kritiķes un zinātnieces Vēsma Lēvaldes rakstu par kolektīvās atmiņas reprezentācijām laikmetīgajā Latvijas teātrī decembra numurā) – 2025. gada decembrī

plānots publicēt teātra kritiķes un zinātnieces Laumas Mellēnas-Bartkevičas apskatu par Latvijas teātra procesu aktualitātēm un teātra kritiķes un zinātnieces Vēsmas Lēvaldes zinātnisku rakstu. Martā, sadarbojoties LTDS, Latvijas Kultūras akadēmijai un Starptautiskajai Teātra Kritiķu asociācijai divas LKA studentes un topošās teātra speciālistes Ketija Jurčenko un Elizabete Šiklova piedalījās asociācijas rīkotajās jauno kritiķu meistarklasēs Bankgokā, Taizemē, kā arī apmeklēja tur teātra festivālu, gūstot jaunu pieredzi. Tā bija pirmā reize, kad jauno kritiķu apmācībā tika uzņemti Latvijas pārstāvji.

2025. gada novembrī Rīgu apmeklēja vairāki Starptautiskās Teātra kritiķu asociācijas biedri, baudot gan Latvijas Teātra SKATI, gan piedaloties Eiropas Teātra Konvencijas konferencē Dailes teātrī, bet “Critical Stages” žurnāla galvenais redaktors Savas Patsalidis no Grieķijas bija uzaicināts darboties starptautiskajā teātra kritiķu grupā, kas skatījās un vērtēja “Spēlmaņu nakts” balvām nominētos iestudējumus.

Tāpat Starptautiskā teātra kritiķu asociācija (gan mājaslapa, gan *mailing list* jeb adrešu saraksts) tiek izmantota kā informācijas apmaiņas kanāls par jaunākajiem pieejamajiem izdevumiem par Latvijas teātri – šogad tāda ir 5 latviešu autoru lugu tulkojumu izlase “Five Plays from Latvian Theatre”, kas tika sagatavota uz Gēteborgas grāmatu gadatirgu un arī nule iznākusi HOMO NOVUS 30. jubilejai veltītā Gundegas Laiviņas sastādītā grāmata angļu valodā. Tāpat asociācija nodrošina Latvijas nodaļas biedrus ar starptautiski derīgām preses kartēm, kas ļauj bez maksas vai par pazeminātām cenām apmeklēt kultūras pasākumus un atmiņu iestādes (muzejus) visā pasaulē.

KULTŪRPOLITISKĀ DARBĪBA

Latvijas Teātra darbinieku savienība (LTDS) kā sabiedriskā organizācija darbojas saskaņā ar pieņemtajiem statūtiem. Tie uzliek par pienākumu ne tikai rūpēties par biedriem, bet arī aktīvi sekmēt Latvijas kultūrpolitiku.

LTDS pārstāv nozari Latvijas Radošo Savienību padomē (LRSP) kā viens no 13 juridiskajiem biedriem. LRSP ir lielākā kultūras nozares NVO, kas pārstāv kultūras nozarē strādājošo profesionālās, sociālās un ekonomiskās tiesības un intereses.

2025. gadā LTDS kopā ar citām LRSP radošajām savienībām risināja šādus jautājumus ikmēneša kopīgās sapulcēs:

LTDS dalība LRSP sastāvā, līdzdarbošanās nozarei būtisku lēmumu apspriedē un risinājumu meklēšanā. Būtiskāko jautājumu loks gada laikā:

- Nozares pirmspensijas vecuma radošo personu skaita apkopojums VSAIO.
- Radošo personu nodarbinātības un finanšu pratības informatīvais atbalsts.
- Latvijas Pilsoniskās alianses tikšanās ar Kultūras un Finanšu ministrijām par ziedojumu sistēmas pilnveidošanu Latvijā.
- Tikšanās ar partijas “Progresīvie” pārstāvjiem Rīgas valstspilsētas pašvaldībā.
- Tikšanās ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības kultūras departamenta pārstāvjiem.
- Diskusija par kultūru ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības deputātu kandidātiem.
- Tikšanās ar LIAA Radošo industriju pārstāvjiem.
- Nacionālās kultūras padomes sēde, kultūras budžets 2025. gadam.
- Radoši aktīvā darba laika posma iekļaušana darba stāžā, Labklājības ministrijas sagatavotais ziņojums par radošo savienību biedru VSAOI iemaksām.
- LRSP ierosinājumi VKKF padomes darbības stratēģijas sēdei un tikšanās ar kultūras ministri.
- Kultūras budžeta un Kultūras ministrijas budžeta 2026. gadam apspriešana. Tikšanās ar Kultūras ministriju.
- Atbalsta vēstules Stambulas konvencijas saglabāšanai.
- Sadarbība ar Rīgas valstspilsētas pašvaldību, tikšanās ar vicemēru V.Ķirsi un viņa biroju.

LTDS piedalās arī Kultūras ministrijas konsultatīvās institūcijas Teātra padomes darbā.

2025. gadā divas reizes notikušas Teātra padomes sēdes:

I) 3. marta sēde bija veltīta starptautiskās sadarbības jautājumiem. Dalība starptautiskajos festivālos un projektos tika skatīta trīs līmeņos:

- Individuālo mākslinieku - iesaiste kultūras apmaiņā, peļņas jautājumi.
- Teātru prestiža jautājums, kā arī iespēja novērtēt sava darba līmeni.
- Valsts tēla – ko par sevi vēlamies pateikt pasaulei.

Svarīga ir Latvijas teātra pārstāvniecība dažādās starptautiskajās organizācijās. Analizējot esošo situāciju, tika secināts, ka pietrūkst producentu, kas strādātu starptautiskā laukā.

Kā viena no nākotnes stratēģijām tika izvirzīta sadarbība Baltijas valstu starpā, gan teātru, gan individuālu mākslinieku ziņā.

Sēdē tika pārrunāts jautājums par nepieciešamību mainīt pieteikšanās kārtību VKKF radošo braucienu programmā, jo esošā sistēma liedz operatīvi reaģēt uz situāciju (pašlaik braucienus var pieteikt tikai konkursu kārtībā).

II) 31. maija sēde tika veltīta jautājumam par Latvijas skolas somas (LSS) programmas reputāciju, kvalitāti un ilgtspēju. LSS informēja, ka 50% no teātra piedāvājumā programmā veido valsts teātri, bet otru pusi NVO teātru mobilās izrādes. Teātra padome LSS norādīja uz atsevišķu projektu zemo kvalitāti. Sēdē tika diskutēts par kritēriju izstrādi izrāžu iekļaušanai LSS programmā. Detalizētākam teātra programmas izvērtēšanas procesam tika izveidota darba grupa sadarbībai ar LSS.

Teātra padome arī uzsvēra problemātisko autortiesību jautājumu, jo atsevišķas teātra kompānijas rāda izrādes bez atbilstošajām autortiesību licencēm.

Sēdes laikā pārrunāja arī skolotāju izglītošanas nepieciešamību, jo tieši viņi izvēlas darbus un programmu, kuru skolēni apmeklē.

LTDS turpina sadarbību ar Kultūras ministriju, Ministru kabinetu, Latvijas Republikas Saeimas frakcijā, Rīgas valstspilsētas pašvaldību, lai uzturētu prasību par valsts atbalstu profesionāliem teātriem (valsts un nevalstiskiem teātriem) kā būtiskai nacionālās kultūras daļai. LTDS piedalījies sarunās ar Saeimas frakcijām par VKKF finansējuma nesamazināšanu un palielinājuma neapturēšanu. Kopā ar Kultūras un Labklājības ministrijām uzsāktas sarunas par darba grupas veidošanu, kas izstrādātu nozarei tik būtisko Teātra likumu un atvērtu jautājumu par aktieru terminētajiem darba līgumiem. Kultūras ministrijas paspārnē valsts sekretāru un ministres A.Lāces līmenī, notikušas vairākas sanāksmes ar nozares un arodbiedrību pārstāvju piedalīšanos par izdienas pensiju jautājumu māksliniekiem.

2025. GADĀ VEIKTĀ SAIMNIECISKĀ DARBĪBA

Šajā gadā biedrības nodibinātais SIA "LTDS ģipsumi" veiksmīgi turpina apsaimniekot biedrības ģipsumus.

Joprojām tiek iznomātas telpas LTDS ģipsumā esošajās ēkās Rīgā, Satekles ielā 2C un Talsu ielā 1.

2026. gada 5. janvārī tika parakstīts līgums ar CFLA par 941 176,47 EUR piešķiršanu biedrībai Satekles ielas 2C energoefektivitātes uzlabošanai - noteikumi Nr.18 Eiropas

Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Energoefektivitātes veicināšana un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana” 2.1.1.8. pasākuma “Energoefektivitāti veicinoši pasākumi kultūras infrastruktūrā”.

2025. gada decembrī SIA “LTDS ģipšumi” beidza pārvaldīt un apsaimniekot daļu Tabakas fabrikas Miera ielā 58A.

2025. gada beigās naudas atlikums SIA “LTDS ģipšumi” kontā bija 28 846,00 EUR. Daļu no naudas paredzēts 2026. gadā ieguldīt Satekles ielas 2C ģipšuma remontā.

2025. gadā SIA “LTDS ģipšumi” tika veikti neatliekamie remonta darbi par kopējo summu 11 044,00 EUR

DARBĪBAS PROGRAMMA UN TĀS ĪSTENOŠANAS PLĀNS 2026. GADAM

SOCIĀLĀS DARBĪBAS PLĀNS 2026. GADĀ

Tāpat kā iepriekš, tiks realizētas vairākas ar sociālo darbību saistītas aktivitātes un meklētas līdzfinansējuma iespējas:

- Palīdzības sniegšana LTDS vecbiedriem.
- Radošais brauciens vasarā un ikmēneša saietu organizēšana vecbiedriem.
- Materiālā atbalsta sniegšana aktieriem, kuriem nepieciešama medicīniska palīdzība un finansiālās grūtībās nonākušajiem vecmeistariem sadarbībā ar fondu “Rampa A”, kura jumta organizācija ir LTDS.
- Fonda “Rampa A” sadarbībā ar LTDS un Latvijas Nacionālo teātri rīkotais labdarības koncerts “Ja skatuves dēļi sāktu runāt” 30.03.2026.
- Biedru konsultēšana par iespēju pretendēt uz Radošo personu atbalsta stipendiju iesniedzot pieteikumus Latvijas Radošo savienību padomē, nodokļu un citiem jautājumiem.
- Latvijas Teātra Zelta fonda godināšanas pasākuma organizēšana.
- Teātra apmeklējumi Rīgā un izbraukumi, arī ārpus Rīgas (Valmieras, Liepājas u.c.).
- Pieteikumu iesniegšana uz Mūža stipendiju programmu Valsts kultūrkapitāla fondā.
- LTDS biedru kopienu pārstrukturēšana.
- Jaunu fizisko un juridisko biedru piesaiste.

RADOŠO PROJEKTU AKTIVITĀŠU PLĀNS 2026. GADĀ

- Sarunu cikla “Teātra garša” sestās sezonas raidījumu veidošana.
- LTDS mājaslapas uzturēšana.
- Teātra dienas izcilības balvu paziņošana (27. martā) un pasniegšana 1. vai 2.

jūnijā E.Smilģa teātra muzejā. Jaunums – Andra Freiberga balva.

- 33. “Spēlmaņu nakts” procesu organizēšana – žūrijas darba koordinēšana, bērnu un pusaudžu žūrijas darbs, ceremonijas producēšana, publicitātes pasākumu plānošana, atbalstītāju piesaiste u.c.
- “Baltijas Drāmas foruma 2026” organizēšana Latvijā.
- Sadarbība ar medijiem, Latvijas profesionālajiem teātriem.
- Sadarbības turpināšana ar Starptautisko teātra kritiķu asociāciju.
- Iesniegtie projekti Valsts kultūrkapitāla fondam, Kultūras ministrijai, Rīgas valstspilsētas pašvaldībai, Centrālajai finanšu un līgumu aģentūrai: “Spēlmaņu nakts”, “Teātra garša”, Latvijas teātra izrāžu skate, atbalsts biedrības darbības nodrošināšanai, starptautiskie sakari, telpu noma un uzturēšana u.c.
- Latvijas teātra popularizēšana un atpazīstamības veicināšana starptautiskā vidē.
- Valsts dotēto teātru kvalitātes novērtējums (valsts deleģēta funkcija).

“Spēlmaņu nakts” 2026:

- Maija beigas – 2026./2027. gada sezonas žūrijas komplektēšana.
- Jūnijs – „Spēlmaņu nakts” nominantu paziņošana.
- 1. septembris - 23. novembris. Bērnu un pusaudžu žūrijas darba koordinēšana un pasākumu plānošana.
- Novembra sākums - “Spēlmaņu nakts” balvai nominēto izrāžu skate.
- 23. novembris - “Spēlmaņu nakts 2026” apbalvošanas ceremonija.